

Hasznos tudnivalók a szakképzési munkaszerződésről tanulóknak, szülőknak

Mi a szakképzési munkaszerződés?

A szakirányú (gyakorlati és/vagy elméleti) oktatás céljából a tanuló, vagy a képzésben részt vevő személy (továbbiakban tanuló) és a duális képző között megkötött, határozott idejű írásbeli szerződés, mely jogokat és köteleességeket fogalmaz meg mindkét fél számára, akik között munkaviszony jön létre.

Ki köthet szakképzési munkaszerződést?

Az a tanuló, aki:

- magyarországi székhelyen működő, fenntartói megállapodással rendelkező szakképző intézménnyel tanulói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll,
- sikeres ágazati alapvizsgát tett,
- iskolai rendszerben, szakirányú oktatásban az első, vagy a második alapszaktant szerzi meg,
- a választott szakma egészségügyi és/vagy pályaalkalmassági feltételeinek megfelel,
- betöltötte a 15. életévét (18 év alatt a törvényes képviselővel együtt),
- megfelel a duális képző elvárásainak (a jogszabály lehetővé teszi, hogy az egyenlő bánásmódot figyelembe véve a duális képző kiválasztási eljárást folytasson le a hozzá jelentkező tanulókkal).

Mely gazdálkodó szervezettel (duális képzővel) köthető szakképzési munkaszerződés?

Azzal a gazdálkodó szervezettel, amely a duális képzés folytatására jogosult szervezetek kamarai nyilvántartásában szerepel. (A kis- és középvállalkozások esetében az SZMSZ-ek száma korlátozott, legfeljebb 12, vagy a megelőző év átlagos statisztikai állományi létszámának 20%-a lehet).

Mikor köthető szakképzési munkaszerződés?

Az ágazati alapoktatást - sikeres ágazati alapvizsgát - követően, a szakirányú oktatásra vonatkozóan, legkorábban a szakképző iskola 10. évfolyamától, a technikum 11. évfolyamától, vagy az érettségit követő szakirányú oktatásban a 13. évfolyamtól határozott időtartamra, a szakirányú oktatás végéig köthető.¹

A szakképzési munkaszerződés megkötése előtt a szakirányú oktatást vállaló szervezetnél a kamarai és az iskolai szakértők elbírálják a képzés feltételeinek meglétét (pl. személyi és tárgyi feltételek, minőségbiztosítás, képzési program). A szakképzési munkaszerződés megköthető, miután a duális képzőhely az adott szakma képzésére vonatkozóan a gazdasági kamara nyilvántartásába került.

Ki gondoskodik a szakképzési munkaszerződés megkötéséről?

A gazdasági kamara feladata a szakképzési munkaszerződés megkötésének elősegítése, a szerződést a duális képző készíti el, melynek tartalmaznia kell a törvény által előírt kötelező elemeket (javasolt a kamara által elkészített, minden feltételnek megfelelő SZMSZ sablon alkalmazása).

Hány érvényes szakképzési munkaszerződéssel rendelkezhet a tanuló?

A szakirányú oktatásban részt vevő tanuló, vagy képzésben részt vevő személy egyszerre csak **egy** szakképzési munkaszerződéssel rendelkezhet.

¹ Az egyes törvényeknek a szakképzéssel és a felnőttképzéssel összefüggő módosításáról szóló T/16204. számú törvényjavaslat alapján 2021. július 1-től változás várható.

Milyen pénzbeli és egyéb juttatások illetik meg a szakképzési munkaszerződéses tanulót? ²

A duális képző részéről:

- havi **munkabér**, amely tanulmányi eredménytől, szakmai felkészültségtől függő, adómentes mértéke a tárgyév első hónapjának első napján érvényes **minimálbér legalább 60 %-a, de legfeljebb 100 %-a**, (igazolatlan mulasztási napra nem jár),
- ugyanazon **egyéb juttatások** és kedvezmények, mint a szakmának megfelelő munkakörben, szakképzettséggel rendelkező munkavállalóknak biztosított, de legfeljebb a tárgyév első hónapjának első napján érvényes minimálbér egyhavi mértékéig a ledolgozott munkanapokra arányosítva,
- **szabadság**, melynek mértéke a 18. életév betöltése évének utolsó napjáig évi 45, majd azt követően évi 30 munkanap tekintettel az őszi, téli és tavaszi szünetre (a nyári szünetben 15 egybefüggő munkanappal a tanuló rendelkezik),
- szabadság idejére **távolléti díj**,
- vizsga előtt **felkészülési idő** (15 egybefüggő, a szakképző iskolában töltendő munkanap, érettségi előtt vizsgatantárgyanként 4 munkanap),
- naptári évenként 15 nap **betegszabadság**,
- „**munkaközi**” szünet a képzési időn belül, ha a napi munkaidő a 4,5 órát meghaladja, akkor minimum 30 perc, ha a 6 órát meghaladja, akkor legalább 45 perc,
- **felelősségbiztosítás**,
- rendszeres **foglalkozás-egészségügyi vizsgálat**.

Az állam részéről (nappali rendszerű szakmai oktatásban az első szakma megszerzéséhez):

- **Apáczai-ösztöndíj** rászorultsági alapon és jó tanulmányi eredmény alapján (adómentes, 3,5-ös átlag felett a tanév első napján érvényes minimálbér 20%-a – pályázati úton igényelhető),
- sikeres szakmai vizsga eredményétől függő egyszeri **pályakezdési juttatás** (adómentes, a tanév első napján érvényes minimálbér legalább 80%-a, de legfeljebb 180%-a)
- diákhitel.

Kérhet-e a duális képzőhely az állam által támogatott képzésben részt vevő tanulótól a képzésért költségtérítést?

NEM! A képzés megszervezéséért, végzéséért és a képzés feltételeinek biztosításáért a szervezet nem kérhet és nem fogadhat el, a tanuló vagy a tanuló szülője pedig a duális képző szervezetnek nem adhat semmilyen pénzbeli, anyagi, természetbeni hozzájárulást vagy költségtérítést, ha a tanuló a szakképzésben ingyenes részvétellel jogosult.

Milyen jogi következményekkel kell számolnia a szervezetnek, ha a tanulótól a szakirányú oktatással összefüggésben mégis költségtérítést kér?

Ha a szervezet a tanulótól a képzésért ellenszolgáltatást kér, törvénysértést követ el. A szakképző intézmény kötelessége, hogy a tilalom megszegéséről – a tényről tudomást szerezve – a területileg illetékes gazdasági kamarát 15 napon belül tájékoztassa. A gazdasági kamara a vétkes duális képzőhelyet legfeljebb öt évre eltiltja a szakirányú oktatásban való részvételtől és bírságot szab ki. A szervezet az elfogadott pénzbeli, anyagi, természetbeni hozzájárulást vagy költségtérítés összegét köteles visszafizetni a tanulónak vagy a tanuló szülőjének, illetve a képzésben részt vevő személynek. A tilalmat megszegő duális képző nevét a gazdasági kamara nyilvánosságra hozza a honlapján, a területileg illetékes gazdasági kamara eltiltó határozatától számított tíz napon belül.

Napi hány órában lehet a tanulót a duális képzőhelyen foglalkoztatni?

Amennyiben a szakképző intézmény tanulója kiskorú (fiatal munkavállaló), a jogszabály a képzési időt legfeljebb napi **hét** órában határozza meg. Nagykorú tanuló esetén a szakirányú oktatás időtartama a napi **nyolc** órát nem haladhatja meg. A tanuló a napi szakirányú oktatási időt meghaladó szakirányú oktatásban nem vehet részt. (Legfeljebb kéthetes munkaidőkeretet lehet elrendelni számára.)

A nap mely időszakában lehet a tanulót foglalkoztatni?

A napi szakirányú oktatást **hat és huszonkét óra között** kell megszervezni. A szakirányú oktatás befejezése és a következő napi szakirányú oktatás vagy közismereti oktatás megkezdése között legalább **tizenhat óra** folyamatos pihenőidőt kell biztosítani. A tanuló számára rendkívüli munkaidő nem rendelhető el.

² Felnőttképzési jogviszonyhoz kapcsolódóan az egyes törvényeknek a szakképzéssel és a felnőttképzéssel összefüggő módosításáról szóló T/16204. számú törvényjavaslat alapján 2021. július 1-től változás várható.

Mely napokra nem szervezhető szakirányú oktatás a duális képzőhelyen?

- a közismereti oktatási napokon, ha a közismereti oktatás foglalkozásainak száma az adott napon a négy foglalkozást meghaladja,
- a szakképző intézmény által szervezett minden tanuló részére kötelező rendezvény napján,
- a vizsgák napjain,
- minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól,

Heti pihenőnapokon, valamint évközi szünetekben, munkaszüneti napokon csak akkor foglalkoztatható a tanuló, ha a tanuló a mulasztását pótolja, vagy a gazdálkodó szervezetnél rendeltetése folytán e napokon is munkavégzés folyik, és ehhez a szakképző iskola is hozzájárult.

Az igénybe vett idő helyett – a mulasztás pótlását kivéve – lehetőleg a következő szakirányú oktatási napon ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani.

Hogyan kell igazolni a hiányzást a duális képzőhelyen?

A tanuló köteles igazolni mulasztását a duális képzőhelyén is a jogviszonya szerinti szakképző intézmény házirendjében meghatározottak szerint. A tanuló részvételét és mulasztását a duális képzést folytató szervezet is nyilvántartja, és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi. A tanuló betegsége időtartamát a duális képző felé kizárólag **táppénzes papírral** igazolhatja.

Mikor szűnik meg a szakképzési munkaszerződés?

A tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnésétől számított harmincadik napon, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulmányait más szakképző intézményben nem folytatja, valamint a szakmai vizsga sikeres letétele hónapjának utolsó napján.

Milyen módon szüntethető meg a szakképzési munkaszerződés?

Megszüntethető a tanuló és a duális képzést vállaló gazdálkodó szervezet **közös megegyezésével, felmondásával** (közlésétől számított 15. napon) vagy **azonnali hatályú felmondásával**. A megszüntetésről értesíteni kell a szakképző intézményt, azonban a szakirányú oktatás további biztosítása érdekében már a szakképzési munkaszerződés **megszüntetését megelőzően** érdemes a kamarával és az iskolával egyeztetni. Ha más duális képzést szervezőnél a tanuló szakképzési munkaszerződéssel történő foglalkoztatása nem biztosított a gazdasági kamara közreműködése mellett sem, akkor a szakirányú oktatás a szakképző intézményben teljesíthető, amennyiben ezt az intézmény biztosítani tudja. A duális képző köteles a munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályokban előírt igazolások mellett igazolást kiállítani a tanuló részére a szakirányú oktatásban eltöltött időről és a megszerzett szakmai ismeretekről.

Mikor mondhatja fel a duális képző a szakképzési munkaszerződést?

Amennyiben a tanuló a szakképzési munkaszerződésben vállalt kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben megszegi, vagy egyéb olyan magatartást tanúsít, amely a szakképzési munkaszerződés fenntartását, a vizsgára való felkészítést lehetetlenné teszi, a duális képző azonnali hatállyal és indoklással felmondhatja. Ilyen esetnek számít, ha rendszeres késésével, szakirányú oktatásról való távolmaradásával akadályozza a gazdálkodó szervezet napi üzemmenetét, zavarja a duális képzést, és ez a képzőhelyen vezetett jelenléti ívben, foglalkozási naplóból dokumentáltan kimutatható, melyről az iskola is értesül.

A szakképzési munkaszerződést a duális képző azonnali hatállyal akkor is felmondhatja, ha a tanulót az iskolában másodszor osztályismétlésre utasították.

Hogyan módosítható a szakképzési munkaszerződés?

Csak közös megegyezéssel, írásban.

Miért előnyös a szakképzési munkaszerződéses duális képzés?

A duális képzési forma előnyös a tanulók és a duális képzők részére is. A cégek saját igényeiknek, elvárásaiknak megfelelően képzett, fiatal munkaerőhöz juthatnak. A fiatalok pedig már a tanulóévek alatt megismerik a cég technológiáit, a munkahelyi elvárásokat, a duális képzésben töltött évek alatt pedig piacképes tudást szerezhetnek.

A tanuló a szakképzési munkaszerződés időtartama alatt a társadalombiztosítás ellátásaira való jogosultság szempontjából munkaviszonyban foglalkoztatott biztosítottak minősül, a munkaviszony időtartama nyugellátásra jogosító szolgálati időnek, munkabére nyugdíjalapot képező jövedelemnek számít.

Mit jelent a kamarai támogató rendszer?

A kamara duális képzést támogató tevékenysége elősegíti, hogy a tanulók lehetőleg vállalati környezetben sajátítsák el a választott szakmát. Szakképző intézményben szakirányú oktatás csak akkor teljesíthető, ha a tanulók duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban a gazdasági kamara közreműködése mellett sem biztosítható.

Forrás:

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
12/2020. (II.7.) Kormányrendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

Hol lehet tájékozódni a szakképzési munkaszerződés feltételeiről?

A Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara honlapján: <https://vmkik.hu/uton-a-szakmak-vilagaba>

Az Innovatív Képzéstámogató Központ honlapján: www.szakkepzes.ikk.hu

Szombathely, 2021.05.21.

Bővebb információ az alábbi elérhetőségeken a területileg illetékes gazdasági kamara duális képzési tanácsadóitól kapható:

Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Ügyfélszolgálat: 9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 23. Tel: 94/506-644 www.vmkik.hu Postacím: 9700 Szombathely, Honvéd tér 2.	
Folmeg Mónika Duális képzési tanácsadó folmeg.monika@vmkik.hu +36-30-578-3128	Janzsó Katalin Duális képzési tanácsadó janzso.katalin@vmkik.hu +36-30-732-7248
Őri-Csóbor Tímea Duális képzési tanácsadó csobor.timea@vmkik.hu +36-30-732-6631	Papp Helén Duális képzési tanácsadó papp.helen@vmkik.hu +36-30-578-3719
Pezenhofer-Horváth Zsanett Duális képzési tanácsadó horvath.zsanett@vmkik.hu +36-30-618-9827	Szuklits Eszter Képzési csoportvezető, Duális képzési tanácsadó szuklits.eszter@vmkik.hu +36-30-342-1940